

ESTIMAT ANDERSEN

BERNAT CORMAND

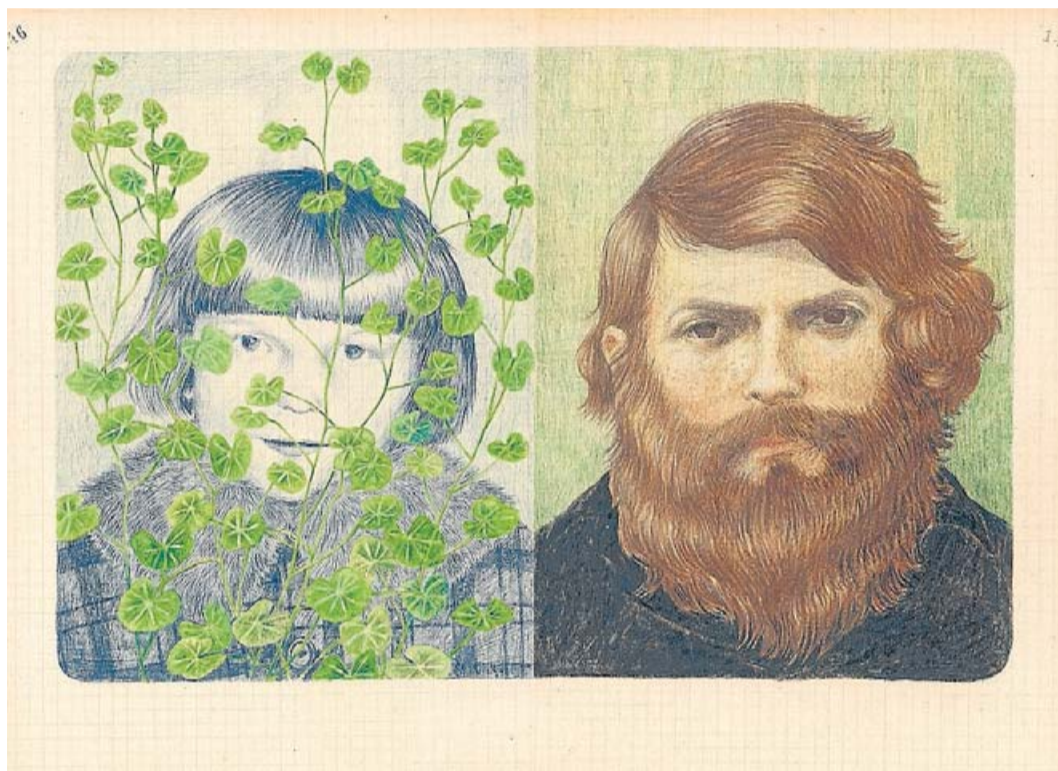
sita una metge que li diu que ha perdut l'ànima i que, si la vol recuperar, ha d'estar-se en un lloc tranquil i esperar que torni.

Trobar la il·lustradora ideal

Sabem que, per escriure aquesta història, Tokarczuk va pensar en el treball artístic de Joanna Concejo, també polonesa (viu a París des del 1994), la qual, al seu torn, va enriquir la paraula escrita amb aquell toc personal inconfusible –segell de la casa–, interpretant-la al seu aire, sense cap intervenció ni suggeriment de l'autora del text. De fet, l'escriptora no en va veure el resultat fins que ja estava tot dat i beneït. Concejo és una il·lustradora que, dibuixi el que dibuixi, sempre mostra bocins d'ella mateixa, com peces d'un puzzle que, d'un projecte a l'altre, acaben encaixant i formen un conjunt compacte i coherent. Això ocorre quan l'artista té un món ric i únic, un univers que, quan pot, aflora a la superfície (de la pàgina). Ho tornem a veure en aquest àlbum, que, a més, sobretot s'explica a través de les imatges: el text, agrupat en tan sols dos blocs principals, hi té menys pes (formal). La il·lustradora, servint-se d'una tècnica senzilla a base de retalls de paper, llapis de colors i grafit –no li cal res més–, descriu aquest personatge que espera l'ànima perduda i, per fer-ho, no perd mai el focus narratiu, que anem seguint en unes escenes aparentment estàtiques. D'altra banda, es recrea amb llibertat en una explosió d'elements, de manera que, pàgina rere pàgina, tenim la sensació de fullejar un llibre d'artista.

Si haguéssim d'imaginar com pot ser aquesta ànima, se'ns acudirien un munt de solucions possibles. Però Joanna Concejo ho sap molt bé: la representa com una nena, que va traient el cap al llarg de la història. Potser pren forma de nena (un infant, al capdavall) perquè quan som petits vivim més despreocupats i gaudim plenament del que ens ofereix la vida. Qui sap. En qualsevol cas, ens trobem davant d'un relat introspectiu i filosòfic que, per la complexitat que presenta, és per a totes les edats (recordeu que alguns àlbums ja no són exclusivament infantils), o sigui que, petits i grans, mireu al voltant i comproveu si hi ha aquesta figura gairebé imperceptible. Si no hi veieu res, us toca aturar-vos i esperar l'ànima perduda. ♦♦

Aturem-nos per recuperar l'ànima perduda

THULE EDICIONS

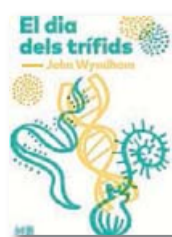
Si busqueu l'entrada d'*anima hominis* a l'*Orbis sensualium pictus*, trobareu el concepte representat com una figura humana desdibuixada, gairebé transparent, darrere d'una roba, i al costat la definició, que comença: "*Anima est corporis vita*" [L'ànima és la vida del cos]. El contorn està fet de punts que mostren la seva lleugeresa, però en realitat es tracta de la part més profunda de l'ésser. De fet, diem que una persona és una ànima en pena quan està trista i abatuda, que és el que li passa al protagonista de *L'ànima perduda*, l'àlbum polonès que acaba de publicar Thule, escrit per Olga Tokarczuk i il·lustrat per Joanna Concejo.

Sovint, immersos en les obligacions i les preocupacions de cada dia, deixem que la vida passi sense aturar-nos a observar el nostre interior, com personatges errants que, pe-

legrins de la societat moderna, se senten aclaparats per la rapidesa de les coses. Tokarczuk (premi Nobel de literatura 2018) ja ho descrivia així a la novel·la *Cos* (Rata, 2019) i ara recupera aquesta idea aquí, en el llibre il·lustrat que ens ocupa. Segurament, la formació com a psicòloga d'aquesta escriptora nascuda a Polònia l'ha portada a interessar-se per la part més emocional de les persones i a arribar, fins i tot, a les seves entranyes. Ho podem comprovar en *L'ànima perduda*, protagonitzada per un home de rutina atrafegada a qui, a poc a poc, se li va esborrant l'existència, la raó de ser, fins al punt que, en un viatge, mira per la finestra i no reconeix la ciutat on és; ni tan sols recorda el seu propi nom. Andrzej? Marian? No, cap dels dos. Aterrit, regira la maleta i en treu el passaport: es diu Jan. Com que no sap què li passa, vi-

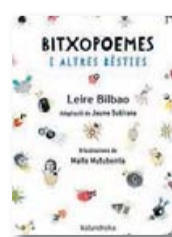

L'ÀNIMA PERDUDA
OLGA TOKARCZUK
IL·LUSTRACIONS DE
JOANNA CONCEJO
THULE EDICIONES
TRAD. XAVIER FARRÉ
52 PÀG. / 19,95 €

El dia dels trifids
JOHN WYNDHAM
Trad. R. Folch i Camarasa
L'Altra Tribu

Tot comença en un hospital de Londres, quan Bill Masen, després d'una gran pluja de meteorits, es treu les benes del cap i descobreix una ciutat en silenci, amb persones cegues que deambulen pels carrers. Publicada per primera vegada en català el 1966, L'Altra Tribu la recupera per als joves d'avui; estem segurs que s'hi enganxaran, com vam fer nosaltres anys enrere.

Bitxopoesmes i altres bèsties
LEIRE BILBAO / M. MUTUBERRIA
Kalandraka

Aquest recull de poemes, que Jaume Subirana ha adaptat al català, està protagonitzat per animals força coneguts pels infants: formigues, mussols, taurons, ratolins, i un llarg etcètera. Gràcies al joc de paraules i sons que acompanyen la rima i donen musicalitat al conjunt, els versos conviden a ser cantats i recitats per tothom, en família o a l'escola.

Un milió d'ostres...
ALEX NOGUÉS / MIREN ASIAIN
Flamboyant

Si trobeu una ostra a la muntanya, llegiu de seguida aquest àlbum infantil, a cavall entre els llibres de coneixements i la ficció: en traureu l'entrellat. Alex Nogués, escriptor i geòleg de formació, aprofita un passeig per la naturalesa per explicar als més petits que és això de la geologia i per què hi ha fòssils a la muntanya, de vegades en forma d'ostres, que hi van viure fa uns 85 milions d'anys.

Branques al cap

El món de la revista literària de paper sovint és efímer i més si fuig de les fonts de finançament habituals: subvencions o publicitat més o menys directa. Fa un parell d'anys que dues capçaleres independents, marginals i de voluntat renovadora intenten subsistir a pèl. Ho aconseguiran? Esperem que sí, perquè són finestres obertes que fan que corri l'aire i que el talent jove i desconegut trobi maneres de materialitzar altres formes d'entendre la creació literària i d'acostar-la a disciplines com les arts visuals o la música, de fer-la més permeable i mestissa: de tornar-li el seu caràcter original, vaja.

La revista *Branca*, impulsada per tres professionals independents del sector com Irene Pujadas, Júlia Bardit i Irene Selvaggi, funciona per convocatòria oberta (la del número 3 s'acaba demà, afanyeu-vos!). Un jurat recull i tria narracions i obra gràfica de noms normalment encara no publicats i les bones arts compositives de Víctor García Tur les converteixen en un volum bonic i suau que ha de servir de viver on els editors vagin a pescar. La revista *Carn de Cap*, impulsada per l'Escola Bloom, un centre d'ensenyament de la literatura i l'escriptura al capdavant del qual hi ha el teòric i escriptor Borja Bagunyà i l'escriptora sèrbia Lana Bastasic, vol fer un rol de crítica literària i cultural amb voluntat i embolcall artístics. Va començar en format de revista convencional proposant a uns quants autors la reescriptura d'un conte de Quim Monzó i ara ha tret un segon número que està format per un conjunt de plec de paper en diferents formats i colors dins d'una caixa de cartró de disseny perfecte, perquè no n'ofega el contingut i n'és la materialització plàstica. Un deu.

Bagunyà i Bastasic signen cadascun un editorial del número i fixen el marc teòric sobre el concepte de destrucció del llenguatge, que és l'encàrrec que van rebre els autors que signen les col·laboracions: Míriam Cano, Roser Cabré-Verdiell, Sebastià Jovani, Max Besora, Núria Perpinyà, Adrià Pujol i Lluís Calvo, entre d'altres. Parlen de coses tan aparentment diverses com el *Finnegans Wake* de Joyce, Heron City o els enyorats Astrud. Si sou dels que penseu que la literatura catalana és poc variada o poc atrevida, fixeu-vos en aquestes revistes, poseu-vos-les com branques al cap i sacsegeu-lo per obrir-vos pas entre les llistes de llibres més venuts, que són plenes de paranys! ♦♦